

Izdajajo Slovenski frančiškani. — Published by Franciscan Fathers.

Po odloku kardinala JOHN FARLEY-ja je "Ave Maria" cerkveno list in družba Sv. Rafaela cerkveno pripoznana in priporočena.

474

Naši delavski prijatelji.

Kako nesramno varajo nekateri "narodni delavski prijatelji" naše ubogo ljudstvo in ga skubejo tu v Ameriki, presega že vse meje. Naši rdeči delavci se zgražajo nad lahkovernostjo, s katero je ljudstvo doma vrjelo Vodiški Johanci.

Toda ona lahkovernost ni nič proti lahkovernosti teh naših rdečih bratcev. Johanca je pač znala vse tako umetno skriti, da je preslepila še bolj pazno oko. Naši rdeči pa vedo, da jih razširjevalci brošur o Johancini slavi, samo sleparijo, da bi spravili nekaj dolarčkov iz njih. Vedo sedaj, da je bilo vse goljufija, pa vendar se dajo tako slepariti, da je izšla že druga izdaja brošure o Johanci, t. j. da so narodni sleparji, že toliko kupčijo

naredili, da se jim bo splačala še druga izdaja. O saneta simplicitas! Rdečkarji, kako ste omejeni! Ko bi Johanca prišla sem in tu začela "potiti" krvavi pot, gotovo bi bili prvi vi, ki bi drli za njo. Če drvite sedaj za Benedikom in mu polnite njegove žepe s težko prisluzenimi centi, kaj bi še le naredili, kako bi šele obsipali Johanco samo, ako bi prišla sem. Dajte, dajte, naročite si jo sem. Saj bo kmalu prosta iz ječe. To bo za Vas nekaj!

Da, slovensko delavstvo! Ne bodi nespametno! Ne bodimo tako omejeni, da bi se dali na tak način slepariti!

Naši rojaki doma v starem kraju so bili modrejši in se niso dali sle-

pariti, zato liberalci niso naredili dobre kupčije doma s takimi cunjami. Cunj v starem kraju pobirajo le cunjarji. Pošten človek doma je — hvala Bogu — že toliko izobražen, da misli sam s svojimi možgani in si ne pusti, da bi propalice, alla slovenskih liberalcev ali radikalcev ali kar je še enakih oselalcev, mislili zanj. Naš kmet ve že sam razločevati, kaj je prav in kar ni prav, kaj in kako naj misli n. pr. o slučajih, kakor je bila znana sleparica Vodiška Johanca, kaj si naj misli o znanem župniku Bercecu, ako ga je njegov škof prisiljen odstavil od službe, i t. d. Zato doma ni šlo v "kšeft". Zato pa, hajd v Ameriko! Tam je ljudstvo nezastraženo, tam so brezverske propalice proste, nenadzorovane, tam se katoliški možje ne gibljejo, tam možje spe spanje lenobe, tam se bo dalo slepiti ljudstvo, ki bo plačalo za drag denar naše sleparije in polnilo naše žepe. In res, poslali so cele zaboje teh cunj sem in možje kakor so Benedik, Pezdir, Dramatična knjigarna v Milwaukee i t. d. so prevzeli agenture za te cunje, ter z velikimi oglasi oglašajo te sleparije pa vsej Ameriki, po vseh slovenskih listih. Ali ni bilo nesramno, da so v New Yorku ponatisnili znano rdečo škofovo brošuro, in jih je stala morda iztis k večjemu 10 centov, pa so jo prodajali po \$1.00 da jo prodajajo sedaj po 50 cent. po 40. kolikor se pač da iztisniti iz žepov ubogega nezavednega slovenskega delavca? Imamo dokaze v rokah, ko so nekateri teh mož pisali k nam po brošuro, da smo jim jo poslali ter jim računali po 10c.

iztis, oni so jo pa oglaševali in prodajali po 40c. In ti, ubogi nezavedni slovenski trpin, si v svoji slepoti plačeval te velike svote. Da bi obvarovali slovenski narod tega izsesavanja, smo naročili veliko število teh brošuric naravnost od samega Prevzv. knezoškofa Ljubljanskega, ter jih prodajali za nizko ceno po 10c. ter dajali vsakemu rojaku priliko, da si za nizko ceno preskrbi to lepo brošurico, da se sam prepriča, kako velikansko krivico so storili liberalci in brezverske propalice ljubljanskemu vladiki, ko so zagнали oni znani krik po celem svetu o strašnem pohujševanju, katerega je povzročil.

Pomislimo dalje! Na Kraňjskem niti liberalni listi niso hoteli ponatisniti znanih obskurnih člankov, kateri so izhajali v Ameriki pod naslovom "Škof proti župniku", kjer se je pral znani odstavljani župnik Berce. Liberalni listi doma so vedeli, da bi to ne vleklo. Da, doma celo nezavedni liberalci, ki večinoma mislijo z možgani znanih liberalnih kolvodij, bi tega ne vrjeli, ker poznajo Berceca in poznajo škofa, in poznajo vso zgodbo. Tu v Ameriki se je pa našel list, ki je sprejel v svoje predale to brozgo, jo cele mesece prinašal ter metal pesek v oči tebi, milo slovensko delavstvo! In ti si za drag denar plačevalo to početje!

In z nesrečno Johanco iz Vodic, kako velikanske dobičke so delali ti propalice po celem Ameriki. To moremo sklepati po dragih oglasih, katere so plačevali po vseh slovenskih listih, kateri koli je le

hotel sprejeti ta oglas. In kdo je plačal te oglase? Slovensko delavstvo, ti, s tvojimi krvavimi žulji, ker si se dalo slepiti ter kupovalo te cunje za drag denar. Vidiš, tam bereš, da je nesrečna sleparica slepila in varala ljudstvo s "telečjim krvavim potom", zato da je skubila ljudstvo, ter jim izžemala kro-

nice iz žepa! Tukaj pa te varajo in slepe tvoji "narodni prijatelji", "prijatelji delavstva", ne s telečjo krvjo, temveč z samo nesrečno Johanco in te skubejo, ter kradejo tvoje težko zaslužene cente iz žepa. In ti, ljudstvo, vrjameš in — plačuješ.

Ti, o Marija, naša kraljica,
Ti besednica revnih sirot!

K tebi hitimo, se Ti zročimo,
Tebe slavimo polno dobrot.

Majniški Kraljici.

Ko nad gorami visoko
maja jutro zažari,
ptičic roj iz sanj presladkih
se veselo prebudi,
Vse Mariji čisti "Ave"!
poje v jutranje pozdrave.

Cvetejo po gajih rože,
radosti se jih sree,
a pred tabo, O Marija,
vse cvetlice oblede.
Klonijo zato Ti glave,
šepetajo tihi "Ave"!

Tebi klanjam se ponižno,
O, Kraljica, tudi jaz!
in z zaupanjem obračam
k tebi, mati, svoj obraz.
Tudi jaz ti kličem "Ave"!
Nepozabi me z višave!

Satan na delu.

Bolanden. Iz nemščine prevel X.

4. Poglavje.

NA FRANCOSKEM.

Prijateljica sta hodila po široki ulici na deli Villeneuve, krasno mesto na Francoskem, v dva dela. Stahlberg se je oziral okrog sebe radovedno kot šolarček iz dežele, ki pride prvič v mesto. Toda zaman vsako opazovanje; on ne vidi nobene posebnosti, ki bi mu pričala o satanizmu. Ljudje hodijo v človeških podobah kot povsod in ves promet na ulici je bil navaden.

"Jaz ne vidim nečesar", je rekel Valderju Frank.

"Vendar ne boš pričakoval satana z repom in z rogovi tu na ulici! Toda njegov sled sem jaz že opazil v tem mestu!"

"Kje? kako? na kakšen način?" je hitel z vprašanji Stahlberg.

"Danes od šestih zjutraj sva že na ulici. To je ravno čas, ko se bero sv. maše. V tem mestu je pet cerkva in si li že slišal zvon? Vidiš to je satan, ki ne pusti

zvoniti in vabiti ljudstva k božji službi."

"Ti se lahko tudi motiš! Je tudi mogoče, da ravno danes iz posebnega vzroka ne zvonijo," mu je ugovarjal Adolf.

"Prepričala se bova takoj", je odvrnil Frank in stopil k mimo idočemu možu ter ga nagovoril v francoskem jeziku. "Oprostite, gospod, da vas motim, dovolite mi eno vprašanje. Midva sva tujca in čitala sva v popisu mesta Villeneuve o krasno uglašeni zvonovih tukajšnjih cerkva; danes hodiva že tri ure po mestu a glasu zvona še nisva čula!"

"Seveda ga nista in ga tudi ne bo sta!" je odgovoril zaničljivo Francoz. "Duhovščina se je upirala postavam zbornice in zato je tudi odpravljena služba božja. Tri cerkve so že prodane tovarnarjem. Dve ima pa nek bogataš v najemu za različne prireditve in zabave".

"Hvala za pojasnilo", je rekel Frank in se poslovil. "Si slišal, kaj je povedal? Ta človek nama gotovo ni lagal. Ali ni to početje satansko delo? Si čul, kaj delajo s

cerkvami, katere si je verno ljudstvo z vernimi živimi sezidalo?"

"To je grozno", je vskliknil Stahlberg, "naj mi nobenega katolika več na francoskem, ki bi se takemu početju protistavil?"

"Dobro, da je še dosti katonikov in sicer tudi dobrih in prepričanih katoliških mož; toda kaj pomaga, ko je na čelu vlade samo in edino satanstvo, ki postavno ukazuje cerkve zapirati, prepoveduje službo božjo in hiše božje prodajati kot navadne hiše!"

"To je zločinsko početje!" je klical Adolf.

Bližala sta se bolnišnici, pred katero se je razprostiral prostoren drevored. Široka vrata odprta na stečaj so peljala v notranjost poslopja. Na klopi pred bolnišnico je sedel sklučeno starček, ki je bil, sedeti pri obleki, zapuščen od vsega sveta. Valder, videč kako brezbržno je zrl starček pred se, se mu je približal in ga prijazno pozdravil, toda odgovora ni dobil?

"Vi, oče, ste gotovo zelo revni?"

Nobene besede, le kimanje glave je bil odgovor.

"Ali potrebujete morda denarne podpore?" Pri teh besedah je starček vzdignil oči in nezaupno pogledal v Franka.

"Prosim, gospod!"

"To vzemite za dobro!" in podal je revožu zlat za deset frankov.

"Lepa hvala, gospod!" je ginjeno blebetal ubogi mož. "Vi gotovo niste iz teh krajev, ker ste tako dobri in usmiljeni!"

"Ne, midva sva tujca. Toda zakaj naju hvalite? Ali ni tudi pri vas dobrih in usmiljenih ljudi?"

"Oh gospod", je vzdihnil starček, "od kar vladajo pri nas nove postave je vse narobe. Moja žena je že pol leta v bolnišnici in je že čisto na koncu življenja. Prosila je že tolikrat, naj ji pošljejo duhovnika, a zaman! Pravijo, da se ji je zmešalo. Kaj ni to vnebovpijoča krivica? Prej so bile usmiljenke v bolnišnicah, sedaj so navadni ljudje in ne sliši se drugzega kot preklinjanje. Ali ni to sužensko življenje? Imeli smo tako lepe cerkvice v našem mestu, a postava jih je ukazala

zapreti in spremeniti v gledališča. Kakšna je ta postava? To je hudičeva iznajdba, ne pa postava" je pripomnil razjarjeni starček. "Oh, uboga moja žena, še zadnje tolažbe ji ne dajo!"

Pri teh besedah je ubogi starček zaihtel kot otrok in srce najtrdovratnejšega brezbožneža bi moral pretresti ta prizor.

Stahlberg si je od jeze grizel v ustnice in nehote je sklenil roke v pest.

Valder je pričel tolažiti ubogega moža. "Ne jokajte, ubogi mož;" mu je govoril, "vaša žena ne bo pogubljena. Vsegavidni vidi željo vaše žene in dovolj, če ona svoje grehe v srcu obžaluje: odpuščeni so ji. Naš Odrešenik, ko je hodil po zemlji, je odpuščal grehe spokornim grešnikom in grešnicam samo z besedo in tako bo v tem slučaju storil z vašo ženo. Le potolažite se. Sovražniki sv. cerkve vaju ne morejo ločiti od Boga, po katerim oba hrepenita."

"Oh, gospod, vi ste pravi tolažilni angel za me. Bog vam povrni stotero!"

Poslovala sta se prijatelja od starega siromaka in se napotila v hotel, kjer sta prenočevala. Stahlberg je skrbno zapisoval vse dogodke dneva v svoj bilježnik.

"Jaz mislim" je rekel Stahlberg prijatelju, "da lahko odpotujete od tu naprej. Prepričan sem že popolnoma, da v tem mestu satan kraljuje z vso močjo.

Naslednega dne popoldne sta sedela prijatelja na klopi v krasnem drevoredu v Grenoble glavnem mestu okraja Isere. Opazovala sta mimoidoče, posebno pa je Stahlberg zrl na mladino.

"Frank, kaj se ti ne zdi, da je mladina tu v tem mestu slabotno razvita: Sami bledi obrazi brez živahnega mladinskega pogleda ravno tako kot, da bi bilo vse zaspano! To so sami mladi starci!"

"To je gotovo, da je to žalostna resnica, toda to ni samo v tem mestu ampak po celem Franciji boš opazil to. In kako naj bi bilo drugače? Več let je že, kar so iz šol vrgli križ in prepovedali pouk v kršanskem nauku. Mladina, kakor odrasčeno ljudstvo, se vzgaja v prepričanju, da po smrti ni nič življenja, vse konča le pogineš: zato pa uživaj dokler živiš na zemlji. Kako to vpliva na mladino, jej be-

reš na obrazu, kjer se poznajo sledovi strasti. Od tod tudi toliko samoumorov in zločinov in to največ od zapeljane mladine."

"In vse to ne vidi vlada, da je v njeno lastno škodo?"

Mimo njih je ravno prišla petorica srednješolskih dijakov, ki so se razbrzdano smejali. Jednemu teh je padla knjiga iz pod pazduhe ravno k Valderjevimi nogam. Pbral jo je in čital naslov: "Znanstvo in vera" čitanka za višje razrede.

"Ej" je zaklical za dijakom in držal knjigo v roki. Dijak je opazil in se vrnil.

"Izgubili ste knjigo; ali bi jo prodali meni; zanima me nje vsebina!"

"Prosim, gospod, zakaj ne! Mene stane dva franka, a za tri vam jo odstopim".

"Prav rad vam dam zahtevano" je odgovoril Frank in plačal.

Diak se je odstranil in klical svojim tovarišem: "Napravil sem dobro kupčijo. Samo pol franka me stane knjiga, dobil sem pa tri zanj. Dosti bo za danes večer!" Sošolci so se glasno zakrohotali.

"Nesramni slepar!" je mrmljal Stahlberg.

"To je vzgoja svobodne šole!" je pripomnil Frank in odprl knjigo.

"Poslušal prijatelj, kake nauke dobiva ta mladina v šolah in ne boš se več čudil." Pričel je čitati.

"Mohamedanstvo je v današnjem času razširjeno med 200 milijonov vernikov. Predno je število vernikov tako naraslo je stalo mnogo truda in tudi denarja. Da celo krvi je bilo treba mnogo preliti za to vero. Isto se mora povdarjati o katolicizmu. Že dva tisoč let se prelija kri in žrtvuje denar za razširjenje te vere, a zaman ves trud, vse vojske in inkvizicije.

Malo let je tega kar so učenjaki prišli v okom vsemu verskemu fanatizmu. Izmed teh učenjakov se odlikuje pred vsemi Darwin. Njegovo naziranje se je v zadnjem času tako naglo in brez vsake sile razširilo, da v polstoletju ne bo več govora o drugem nego o Darwinovi teoriji."

"In to je podučna zgodovina ki se je uče na Francoskem!" je vskliknil Stahlberg razjarjeno. "Pri nas bi temu zgodovinarju vsak prvošolec povedal: lažeš kot satan, ali si pa tako zabit. Kako more primerjati krščanstvo in mohamedizem? Ali je Mohamed zdravil bolnike in obujal k življenju mrtve kot Kristus?"

"Sedaj vidiš kako se zastruplja mladina, ki pozneje mora sovražiti vero in njene načela. Hvali pa Darwinovo teorijo, ki je že zdavno od vseh učenjakov zavržena kot neotemeljena. Toda nadaljujva to čtivo".

(Dalje prihodnič.)

Cvetje maja, božja Mati,
trga tebi ljudstvo v dar
k tvojim ga nogam polaga
o Devica, na oltar.

Prošnje vroče vrejo k tebi
do nebeških visočin,
da ozre se na trpine
sama morja bolečin.

O Devica in kraljica,
ti zakladnica dobrot,
ne zavrzi prošenj naših
in usmili se sirot.

Po življenju pa pripelji
nas, o Mati, v sveti raj
kjer ni več trpljenja, tuge,
kjer sijal bo večni maj.

Zgodovinske laži.

Piše X.

Kristus prvi in največji socialista.

Socialisti, ki najbolj zabavljajo čez resnice in čednosti, ki jih je Kristus učil, si hočejo kar naenkrat njega izbrati kot svojega učenika. Francoz Proudhon, ki je trdil, da zasebne lastnine sploh ne sme biti med zemljani (torej že tu nasprotuje Kristusovem nauku "Ne kradi") pravi, da je bil Kristus največji nasprotnik cesarjev, bogatašev in duhovnikov. Edini

namen, ki ga je Kristus imel, tako trdi Proudhon, je bil ta, da bi odpravil vsako vero v Boga, v posmrtnost in sploh vse bajke, ki so se uživale pri Judih. On je bil prvi socialist, ki je nasprotoval vsakiemu in vsemu; in načelo, pa kateremu je živel, so bile zlate besede: svoboda, enakost in bratstvo. Na eni strani se ta francoski socialist brati z Kristusom, toda evangelijev in sv. pisma pa ne mara pri-

znati češ, — vse to je nezgodovinsko, čudeži pa pravi, da so pripovedke za stare ženske. Tudi cerkev, ki jo je Kristus ustanovil ni ostala taka, kot bi morala biti. V začetku je vladalo med kristijani bratsko življenje, toda ko so pomrli apostoli, so se polastili oblasti škofje in ti so v zvezi s posvetno oblastjo začeli zatirati ubogo priprosto ljudstvo. Junaštvo nebrojnih mučenikov, ki so dali življenje za Jezusa si "elegantni" Francoz razlaga s tem, da pravi: "Mučenci so bili neupogljivi revolucionarji in zato so morali umreti".

Tako Prondhon "bistroumi" poglavar francoskih socializmov. Njemu enaki bratci: Marks, Bebel in dr. so capljali s svojo modrostjo za Francozom ali pa so se s svojimi trditvami še bolj osmešili. Poslušajmo samo kako bistroumen je bil "oče" Bebel. Ta glavica trdi, da ni krščanstvo prineslo v Evropo nobene omike in napredka, ampak kar imamo omike, je vse zasluga Turkov.

To "učnost" so socialisti z velikim koprnenjem požirali in knjige so se širile med delavci, kakor gobe po dežju. Nikak trud, nikaka žrtev ni bila dosti velika

samo, da so te knjige pod vsako čeno razpečavali med zaslepljeno ljudstvo. Ta namen ima tudi še sedaj socialistično časopisje. Najprvo skušajo z blatenjem delavcu vcepiti sovraštvo do cerkve in duhovnikov; ko je ubogi delavec že zaslepljen, potem ga pa začno pitati z zgodovinsko lažjo in turško omiko.

Judje so iz zlobnega sovraštva kristijane dolžili, tožili in obrekovali, češ, da se zato shajajo, da prešestujejo, da more otroke, ter njih meso zavživajo. Uspeh obrekovanja je bil, da je bilo ime "kristijan" ena izmed najhujših psov. Toda iz poniževanja in zatajevanja so tudi pogani kmalu uvideli, da so bile laži Judov skovane iz samega sovraštva. Zdi se, da dandanes hoče socializem s svojim obrekovanjem Jude prekositi. Od Kristusa in sv. pisma pa do zadnjega živečega duhovnika, vse more ogrditi in osmešiti in to naj se imenuje napredek, prosveta in omika? Da, celo Turki, če bi imeli količkanj znanja o krščanstvu in o njegovem ustanovitelju, o mučenikih, si ne bi upali metati blata na tako podel način, kot to delajo odpadniki socialisti po svojem časopisju in po raznih brošurah.

Zlate besede.

našega rojaka Njega Prevzvišenosti Jakoba Trobeca, D. D. škofa v St. Cloud, Minn.

Konec.

Vzgoja mladine se mora pa začeti že v najnežnejši mladosti, da, že v nežnem materinem naročju krščanske skrbne in dobre matere. Kakor hitro je otrok zmožen sprejemati razne utise in razločevati vsaj malo, dobro in slabo, naj mu že mati utisne stud nad zlim in ljubezen do dobrega. Nauči ga naj, izgovarjati kratke in navadne molitvice in pobožne izreke, ki se tako potem globoko v sree utisnejo. Pripoveduje naj mu o ljubem Zveličarju, o njegovi sv. materi, o njegovih angeljih in svetnikih. Opozarjati ga mora na večno plačilo za dobro in na več-

no kazen za zlo. Posebno pa mora paziti na to, da se v domači hiši ničesar ne bo zgodilo ali govorilo, kar bi moglo žaliti njegovo nedolžnost. Ta prva vzgoja v nežni mladosti je velike, da, nezmerne važnosti in se potem v celem življenju več ne da nadomestiti. Ta prva domača vzgoja je posebno dandanes velike važnosti, ko naj po želji sv. Očeta otroci že v nežni mladosti sedem let sprejemajo prvo sv. obhajilo. **Krščanska mati naj otroka sama pripravi na to prvo sv. obhajilo**, ki bo imelo velik vpliv na vsa poznejša sv. obhajila in na celo življenje. Bog naj

blagoslovi tako mater, ki spolni na svojem ljubem otročiču to svojo važno dolžnost, plačilo za to gotovo ne bo izostalo. Žalibog, imamo pa veliko takih mater, ki prav ničesar ne store za krščansko vzgojo svojih otrok, temveč vse to prepuščajo le duhovniku in šoli. In tako se zgodi pogosto, da pridejo v šolo otroci, 7, 8 let stari ali še starejši, ko nimajo niti najmanjšega pojma o veri in večnih resnicah. Koliko težav imajo potem s takimi otroci učitelji in duhovniki, predno jim kaj ubijejo v glavo. Tudi so stariši, ki niti sami ničesar ne store za krščansko vzgojo svojih otrok, niti jih pravočasno in redno ne pošiljajo k krščanskemu nauku, k večjemu nekajkrat pred slovesnim sv. obhajilom in pred sv. birmo. Človek se mora

velikokrat čuditi nevednosti skoraj odraščanih dečkov ali deklic, ko prihajajo k sv. birmi. Mnogo jih v 12. letu komaj toliko ve, kolikor ve otrok v materini naročju dobre in verne matere. V takih slučajih so največkrat stariši temu krivi, ker se v njih domači hiši ne poučuje prav nič o veri. Ko potem taki nevedni otroci pridejo ven v hudobni svet, kjer vidijo in slišajo toliko slabega, podobni so slabemu trsu, katerega vsaki veter sem in tja maje. Niso dovolj oboroženi za hudi in težki boj proti mogočnim sovražnikom njih zveličanja. Kako strašen odgovor čaka take stariše, ki ta prvi verski pouk, to prvo krščansko versko vzgojo v domači hiši zanemarjajo.

Pastirski list.

(Konec.)

Najprej vam zakličemo: Ostanite doma, ako vas na žene sila v tujino! — "Povsod dobro, doma najbolje", pravi pregovor. Ali ni vsakemu pri sreči ona hiša, kjer je ugledal luč sveta in je slišal prvo materino besedo? Ona cerkev, kjer je bil preroben v otroka božjega in vzgojen v sveti veri? Šola, kjer je dobil prvo izobrazbo? Oni kraj, kjer je preživel najlepša leta mladosti, kjer so njegovi starši, bratje in sestre, prijatelji in znanci? Ali nimamo nobenih dolžnosti do svoje domovine, ki nam je toliko dobrot izkazala? Zakaj ne posvetimo svojih duševnih in telesnih moči svoji domovini? Ali ni najslajša domača govorica, najlepša domača šega, najboljša domače verno ljudstvo? Ali res ne more dobiti priden in pameten človek dela in zaslužka v svoji ožji ali širši domovini, v naši lepi in bogati Avstriji? Čemu torej treba v tako daljne kraje čez morje, odkoder ni tako lahko povratka? — Posebno odsvetujemo izseljevanje se v Ameriko. Vzroke za to smo že navedli. Vsak slovenski izseljenec naj si torej dvakrat premi-

slji, preden se poda v tujino. Lahkomiselno izseljevanje se bo na vsak način maščevalo.

Starši, ne dopuščajte, da Vam sinovi zapustijo domačo hišo, ako niso dobro poučeni v krščanskem nauku, izšolali se v šoli, dozoreli v moč ter imajo dušna in gmotna sredstva za pot in bivanje v tujini. Ne pustite jih iti s trehuhom za kruhom brez pravega cilja, temveč prepričajte se, ali bodo dobili v tujini dela in zaslužka in ali pridejo v dobro družbo. V ta namen obrnite se do svojega dušnega pastirja.

Zakonski možje! Ne hodite sami brez svoje žene v Ameriko. Pojdita oba skup, ali pa nobeden! Ako gre mož sam, naj pošlje prvi denar, ki ga je zaslužil in mu preostaja, kot potnino za ženo in družino.

Žene! Storite vse, da mož ne odide sam v tujino, in skrbite, da greste za njim prej ko prej. — Izgovor, češ, da bo mož več zaslužil i prihranil ako je sam, je ničeven in neresničen. Res je nasprotno. Mož več

zapravi, ako je sam, in manj prihrani, kakor ako ima varčno ženo pri sebi. To potrjuje vsakdanja izkušnja. — Pa tudi če bi bilo res, da sam mož brez žene v tujini več zasluži, vprašam, kaj pomaga ves dobiček, ako mož postane nezvest, žena nezvesta, ako se družinska sreča uniči? Ali bi ne bilo poniževalno za naš narod, ako bi imeli za denar vse naprodaj, tudi najdražje svetinje, nadnaravne blaginje, ki se sploh ne dajo ceniti?

Slovenski delavci! Nikar ne hodite v ameriške naselbine, kjer ni slovenskega duhovnika. Zlasti v gozde ne hodite delat in stanovat, ker so tam razmere naravnost strašne in za vašo srečo in telo pogubonosne.

Dragi izseljenci! Dokler niste stalno izven naše cerkvene pokrajine kje naseljeni, dokler še mislite vrniti se v domovino, ste še zmerom naše ovčice in spadate pod našo nadpastirsko oskrb. Razložili smo vam koristi in nevarnosti, s katerimi je združeno izseljevanje. Da vam bode bivanje in delovanje v tujini v dušno in telesno korist, v časno in večno srečo, ne pozabite na svoje krščanske dolžnosti. Bridko je zapustiti milo domovino, pretrgati tiste nežne vezi, ki vas vežejo na svoje prijatelje in znance. Trpljenje in nevarnosti vas čakajo med tujci, ki nimajo bratskega srea za vas. Ali sv. vera in spolnjevanje verskih dolžnosti vas bode tolažilo in vam lajšalo življenje v tujini. Varujte se greha! Spomnite se, da vas spremlja in gleda povsod božje oko in da vas brani vsemogočna desnica božja. Bog, vaš milostjivi in dobrotjivi oče, vas ne bo zapustil, ako ga boste častili, ljubili in njegove zapovedi spolnjevali. Zakaj "njegovo usmiljenje jim je od roda do roda kateri se njega bojijo" (Luk. 1, 50). Ako boste krščansko živeli, bo Bog razlil svoj blagoslov na vaše delo in vašo družino. Pri tem izseljevanju poslužite se vedno družbe sv. Rafaela, oziroma kolodvorske in parodrobne straže, ki vam pojde vsestransko na roko!

Vsak izseljenec naj se, če le mogoče, preseli tja, kjer je slovenska župnija in se takoj pri svojem prihodu oglasi pri no-

vem župniku, kateremu naj pokaže krstni izpisek o sebi in svojih ter spričevalo o zakonskem ali samskem stanu, da ga novi dušni pastir pouči o ameriških cerkvenih zapovedih.

Prečastiti dušni pastirji! Vaša in naša sveta dolžnost je skrbeti za izseljence, ki so podvrženi večjim nevarnostim in so večji reveži kakor domači duhovnjani. Ako boste slišali, da hočejo vaši duhovnjani iti na tuje, bodisi začasno ali stalno, poizvedite, kdo so ti, koliko jih je, kakšen posel imajo, ali so sposobni za pot in delo v tujini, kam hočejo iti in kje se mislijo naseliti. Ako se na podlagi teh poizvedb prepričate, da dotičniki nimajo potrebnih lastnosti in sredstev za izseljevanje in da jim bo le v dušno in gmotno škodo, ali da nimajo potrebe izseliti se, odsvetujte a branite jim na vse moči zapustiti domači kraj. Če pa imajo resnične vzroke za izselitev in so po vašem mnenju za to sposobni, sporočite to hitro družbi sv. Rafaela, oziroma kolodvorski in parobrodni straži, da jih pouči in s potrebnimi papirji oskrbi. Kolodvorska in parodrobna družba ima svoj sedež v Trstu, kamor se iz naših južnih krajev navadno izseljenci pripeljejo. K vsakemu parobrodu prideta dve ženski, ki imata na belorumeni pentlji podobo Matre božje. To so krščanske stražarice, katerim se pošteno dekle brez skrbi izroči. Zaupniki družbe sv. Rafaela bodo izseljence priporočili katoliškim društvom in zavodom v tujini in jim tudi pri vkrcanju na ladjo s svetom in dejanjem pomagali. Ker se izseljeni zakonski možje večkrat izgovarjajo, da se njih žena noče preseleti s svojim možem v tujino, zato ker ji dušni pastir to brani, se vam iz gori navedenih vzrokov nalaga, da tega v prihodnje ne zabranujete, razven v prav izrednih slučajih.

Ako se bliža dan ločitve in odhoda, bo skrbni dušni pastir odhajajoče svoje ovčice še enkrat zbral, tolažil, k dobremu spodbujal in svaril pred nevarnostmi hudobnega sveta in — kar je najbolj potrebno — pokrepčal jih za daljno pot z zakramenti sv. pokore in Sv. Reš. Telesa. — Ako je število izseljencev večje, naj pri-

redi zanje posebno službo božjo s primer-
nim govorom.

Po odhodu izseljencev ne sme prenehati
tozadevna očetovska skrb dušnega pa-
stirja. Lepi opomini, dobri sklepi, poslo-
vilne besede duhovnika in staršev ne sme-
jo izumreti v hrupu in dirdaju novega
sveta, da ne ostanejo brez uspeha. Zaradi-
tega je treba, da ostane dušni pastir ko-
likor mogoče v stiku s svojimi ovčicami v
tujini, da pozve o njih življenju, razmeh-
in potrebah in če je treba, zopet priporoči
družbi sv. Rafaela, ki ima svoje zastopni-
ke tudi v tujini.

Ako se izseljenci zopet povrnejo v svojo
prejšnjo domačijo, bode dušni pastir sku-
šal ozdraviti rane, katere jim je zadala
tujina. Morda niso več prejšnji dobri
kristjani in Slovenci, morda so s svojimi
novimi nazori in slabim življenjem nevar-
ni svojim domačinom. Tedaj bode te mo-
rali, prečastiti bratje, zopet skušati popra-
viti kar je na njih skvarila tujina. Morda
bo treba poskrbeti ponesrečencem tudi
gmotne podpore.

Da pa ti naši nasveti in opomini ne
ostanejo samo na papirju, odredimo in
zaupujemo kot vaši nadpastirji v Go-
spodu to-le:

1. Ker sta družba sv. Rafaela za izse-
ljence in kolodvorska in parobrodna stra-
za v naših krajih še premalo znani — saj
se jih izseljenci le malo poslužujejo — na-
lagamo dušnim pastirjem, da svoje duhov-
nijane nanjo opozorijo v pridigi ali pri
krščanskem nauku, pri govorih v katoliš-
kih društvih ali vsaj z oznanili, prileplje-
nimi na cerkvena vrata.

2. Ker uspešno delovanje imenovanih
katoliških družb brez denarnih sredstev

ni mogoče — saj imajo njuni zastopniki
mного pisarij, poti, zamude časa, in celo
revnim izseljencem pomagajo z denarjem
— naj se v ta namen v vseh cerkvah, kjer
je nastavljen dušni pastir, v nedeljo (ali
praznik) po prečitnem tem pastirskem
listu nabira miloščina ter odpošlje škofij-
skemu ordinariatu, ki bo nabrani denar
med obe društvi primerno razdelil.

3. Ker v izseljeniških krajih, posebno
v Ameriki manjka slovenskih duhov-
nikov in zaradi tega izseljenci ne obis-
kujejo cerkve, želimo, da se za to ogla-
sijo pri svojem škofu tisti ki imajo za to
poklie in sposobnost.

Bratje! tudi mi potujemo skozi solzno
dolino proti nebeški domovini. Zato skle-
pamo ta pastirski list z besedami sv. Pavla
do Hebrejcev XIII. 14, 17, 18, 20: "Saj ni-
mamo tukaj obstoječega mesta, temveč
iščemo prihodnjega Bodite pokor-
ni svojim predstojnikom in bodite jim po-
dložni; zakaj oni čujejo kakor taki, kate-
ri bodo za vaše duše odgovor dajali, da
z veseljem to delajo in ne zdihovaje . . .
Molite za nas . . . Bog naš miru, kateri je
obudil od mrtvih Gospoda našega Jezusa
Kristusa, velikega pastirja ovčice . . . naj
vas stori pripravne k vsemu dobremu, da
storite njegovo voljo, in naj stori v vas,
kar je dopadljivo pred njim po Jezusu
Kristusu, kateremu bodi čast vekomaj.
Amen!"

Na dan sv. Rafaela, dne 24. oktobra
1913.

† **Frančišek Borgia**, knezonadškof goriški.

† **A. Bonaventura**, knezoškof ljubljanski.

† **Anton**, škof krški.

† **Andrej**, škof tržaški in koperski.

Trifon, škof poreško-puljski.

To in ono za vse.

Piše T.

Pred kratkim so nas opomnili, kako
naj pišemo, kadar pišemo o socialistih.
To radi takoj storimo.

V New Yorku izhaja zanimiv tednik
"The Life Issue", ne ravno drag, "tane
samo 50c, na leto. Ta list jako toplo pri-

poročamo vsem, ki so zmožni angleščine. (Naslov: The Life Issue 354 Fourth Ave New York.)

Namenili smo se, postreči svojim čitateljem smpatje s kakim člankom, povzetim iz tega tednika.

Nek list rdeče barve piše, da bode treba katoliško vero v prihodnji socijalistički državi dokaj spremeniti, ker je baje sedaj preveč pod uplivom Jezuitov. Urednik je nabrže slišal, da so v Belgiji socijalisti in liberalci svarili pred "črno" nevarnostjo — Jezuiti. Navajali so delovanje Jezuitov v afriški državi Congo. Do bodo čitatelji sami videli, kakšna je ta "črna" nevarnost, tu malo podatkov iz te države:

Jezuiti oskrbujejo tam 7 lastnih bolnišnic, socijalisti in liberalci se za to še zmenili niso, da bi poskrbeli za uboge bolnike. Jezuitje imajo 4 naselbine gobovcev. "Rdečim" brateem gobaveci ne diše in na nje niti mislili niso. Jezuitje imajo 7 javnih šol. "rdeči" nobene. Jezuitje imajo poleg tega še 61 lastnih šol, katere vzdržujejo z vsem potrebnim na svoje stroške, vrhu tega še eno višjo šolo; liberalci in socijalisti nobene. Jezuitje imajo 3 vzgojevalne šole, 6 strokovnih šol (obrtnih); rdeči in liberalci skupaj nobene. Naj dodamo še, da je radi nezdravega podnebja podleglo že 19 Jezuitov v malo letih. Mej tem ko socijalisti za razširjanje izobrazbe niti centa ne žrtvujejo. Seveda, kaj jim mari izobrazba, kaj jim mari civilizacija narodov. S tisoči krvavih žrtev izmed katoliškega redovništva in duhovništva je kupljena naša civilizacija. Vsak zaveden človek se veseli te civilizacije. Naši ta-rdeči jo pa uničujejo in hočejo nazaj čase poganske podivjanosti. Seveda vsak po svojem o kusu. Civilizovani človek hoče civilizacijo, divjak pa divjaštvo.

Socijalistični list "Liberator", ki izhaja v državi Arkansas, menda v mestu Magnolia, je nedolgo tega objavil sledeče pismo:

"Javljeno je bilo podpisanemu, da so našli v Evenston, Ill. blizu katoliške šole kosti šešnajsternih otrok v odvod-

nem kanalu. Želim, da bi še vaš odposlanec o tem prepričal, ter se glede tega obrnil na Mrs. W. H. Crampton, Ill., Grant St. — 2126 Walnut St. Chicago. — T. J. Arnold."

List "Chicago Journal" pošle takoj svojega poročevalca, ki naj bi se na licu mesta prepričal o tem strašnem dogodku. Poprašat gre seveda najprvo k imenovani Mrs. Crampton, ki ga pa začudeno gleda, češ, jaz o tem ničesar ne vem, ter tudi ne poznam človeka z imenom T. J. Arnold. Poročevalec gre k ondotni policiji, ki po zopet ničesar o tem ne ve. Reko mu pa, naj se oglasi pri sodniku Owens, a tudi ta poročevalca začudeno gleda. Konečno celo Arnold-a ni mogoče najti v Chicagi ker ime je bilo — izmišljeno, izmišljen ves strašen dogodek.

Tako si naši "rdeči" izmišljujejo do godke. Podtakniti so hoteli "najdene koščice", Bog zna komu. In mi bi ne imeli pravice njih razkrinkovati? Pojte se solit! Vsak po svoje. Stavil bi, da je kateri izmed naših čikaških umazanih cunj objavil to laž z vso resnostjo, a našim rdečim backom so se pri tem gotovo lasje ježili. Sicer pa bacek je vedno bacek, in teh se ne manjka med nami.

Doli v državi Oklahoma imajo socijalisti naselbino ustanovljeno po svojem nauku, a danes je že precej, ako ne popolnoma "falirana." Zbognali so brateci za to naselbino do 60 družin, ki so že, po "socijalistično obogateli", hočem reči — ubožali. In kako je v ti socijalistični "državici". Prav lepo. Otroci morajo hoditi po zimi bosonogi; ako jim matere hočejo oprati umazano perilo, morajo otroci čakati v postelji, dokler se oprano perilo ne — posuši. Najdejo se otroci v naselbini, ki niso mogli obiskovati šole celo leto! Stariši jim niso mogli kupiti obleke in obuvala, dasiravno so delali dan na dan. Kdor hoče dobiti obleko mora iti k voditelju skupne prodajalne, povedati svojo skromno željo, ki se mu pa redko kedaj izpolni; obleke si pa nihče ne sme sam izbrati, ampak le voditelj prodajalne. — Naselbina ima tudi premogokop

(majne), v katerem delajo delavci povsem protipostavno, dasiravno so že klicali na pomoč premogarsko Zvezo, kjer so tudi nekateri uradniki socialisti.

V ti socialistični "državici" gre vse narobe, samo trdo zasluženi denar ubogih delavcev "gre gotovo prav v žepe bosov". Seveda o teh dogodkih socialistični listi trdo molče kot grob, a resnica je, da je "državica-ta rdečih" v največji revščini, in da so upi socialnih bratcev šli po vodi, kakor v nekem kraju v Južni Ameriki. Ne gre, pa ne gre! Osta nimo rajši pri starem!

Bog zna, ako naši "ta rdeči" o tem kaj znajo? Menda čikaško "sveto pismo" tega vendar ni zamolčalo, ki tako strašno skrbi za svoje "uboge" delavce!

To bo lepo v "prihodnji socialistični državi", kjer bode vsak delavec zaslužil celih \$4.00 na dan. Matere, vam pa ne bo treba otrokom "šuhov" kupovati! To bo res "lušno" v obljubljeni deželi "naših ta rdečih!"

Pred časom sem bral v tedniku "The Live Issue" primero med "delavskim škofom Emanuelom Ketteler, ki ga celo protestantski listi imenujejo "največjega prijatelja socialne reforme", ter socialističnim "bogom" in voditeljem nemških socialistov August Bebel-om. Ravno sedaj ga primerja nekatoški list "Sued deutsche Kons. Korrespondenz" zopet Bebel-a z voditeljem nemških katoličanov Dr. L. Windhorst-om. Dr. Windhorst je umrl 14. marca 1891 in socialistični

list "Vorwaerts" je pokojnega jako hvallil, češ, umrl je kot ubog mož, dasiravno je imel priliko obogateti. Celo avstr. cesar mu je ponudil 100.000 letnih mark plače, ako bi hotel sprejeti njegovo službo, a je hvaležno odklonil, ter ostal reven in tak tudi umrl. Ko je August Bebel, najvišji "bog" vseh socialistov umrl, je zapustil "malo svotico" 935.000 nemških mark! ne ravno malo premoženje za evropske razmere! Oba sta bila poslanca v državni zbornici, menda sta imela tudi prilično iste dohodke, vendar socialist Bebel je umrl kot bogataš in kapitalist, a Windhorst ubog. Kako je vendar to, da Bebel ni svojega ogromnega premoženja razdelil med svoje rdeče brate! Pojdite no! Bebel je bil kapitalist, ki je obogatel ob žuljih "ubogega proletarja", ki ga je za nos vodil. Je že menda dobro biti socialistični voditelj. Pa kaj hočete. Ali mislite, da naši "ta rdeči" ne gledajo samo na svoj lastni žep? Nes pametni bi bili, ako bi ne skrbeli zase, dokler imajo opraviti s takimi backi. Malo peska v oči, pa se takoj žepi odpro; kaj "lepega" o kakem duhovnu, ali kaki nuni, tudi če je še tako debela laž, pa dolarčki kar sami skupaj "frče"! "Delavska para" ti pa zastoj čakaj povišanja plače ali skrajšanja delavskega časa. Kdo se zate briga! Pač pa se ti voditelji v pest — smejejo. Da, ni ravno slabo biti socialističen voditelj, ker to nese.

—o—

Nekoliko pojasnila.

Kakor hitro je A. Slovenec objavil zapisnik vstanovnega shoda Zveze slovenskih duhovnikov, zašumelo je v nasprotnem taboru. Kaj takega niso pričakovali. Naše slovensko časnikstvo je že toliko lagalo čez slovensko ameriško duhovščino, da je samo sebi vrjelo in mislilo, da

je slovenska duhovščina v Ameriki res toliko zaspana, toliko razdvojena in pa toliko neznčajna, da je nezmožna nastopiti skupno proti tačemu početju naših nasprotnikov proti veri in cerkvi in proti sramotenju duhovščine. Zato so osupnili, ko so brali zapisnik vstanovnega shoda

in videli, kako so se zmotili v tej slovenski duhovščini.

Ni moj namen tukaj spuščati se v kako posebno polemiko o stvari sami. Tudi ne mislim odgovarjati na razna izvajanja po listih, tudi ne na kaka "razmišljanja". Ako bo potreba, sem prepričan, da bo Zveza sama naredila, kar bo vedela, da je prav.

Vendar se mi pa zdi, da sem našim slovenskim trezno mislečim možem dolžan dati pojasnila na nekatere napačne trditve, katere razširjajo nekateri listi po Ameriki in v katerih podtikajo celo akcijo slovenske duhovščine samo meni. Nekateri listi se namreč boje Zveze duhovnikov, zlasti pa še kake morebitne organizacije slovenskih katolikov v Ameriki. Da bi celi stvari škodili, hočejo postaviti celo stvar v napačno luč in jo pomešati z osebnostmi.

Tako se trdi mej drugim: 1) da je cela akcija slovenske ameriške duhovščine, t. j. njih Zveza, le delo Slovenske Ljudske Stranke iz stare domovine, ki hoče, 2) po njej zanesti sem v Ameriko mej nas takozvani "kranjski prepir" in skaziti naš mir (?) ter nas razdeliti v stranke, in 3) da sem jaz kot "agent škofa Jegliča" započel to celo akcijo ter se postavil na čelo slovenske ameriške duhovščine, kateri sedaj dajem "ukaze". (Primeri Cl. Ameriko in Glas Naroda).

Vse te trditve imenujem kratko zavijanje in potvaranje resnice in golo laž.

Ad 1.) Kako morete dokazati, da je Zveza slovenskih duhovnikov **delo S. L. S.** iz Kranjskega? Kje imate le en dokaz za to trditev? Prosim, kar na dan ž njimi! Na razpolago vam damo vso korespondenco, da jo preiščete. Cl. Amerika je prinesla tri dolge "klobase" v obliki dolgoveznih člankov, v katerih sklepa deloma po Koledarju "Ave Maria", deloma si sama izmišljuje v svoji bolni fantaziji, da vidi strahove, kjer jih ni. Tu se trdi ta trditev kot dokazana. G. urednik, prosim dokazov! Dokazite, kar ste trdili.

Ne! Zveza slovenskih duhovnikov, kolikor jaz vem, je delo cele slovenske ameriške duhovščine same.

Da, da! Vi najbrže slovenske ameriške duhovščine še ne poznate. Morda ste jo do sedaj sodili po kopitu tega ali onega duhovnika, kakega Vašega prijatelja, ki se je zmotil in se Vam približal. Ali Vas je pa najbrže premotila velika, da, skrajna miroljubnost in potrpežljivost te duhovščine. Leta in leta, je dan za dnem, teden za tednom mirno sprejemala od vas, vse obilne ostudne napade na svoje čast in svoj vzvišen stan. Mirno je držala, da ste nanjo metali cele kupe blata in gnoja. Da, to vas je najbrže naredilo predrzne, da ste bili prepričani, da se sme v Ameriki vse, kar se le hoče. Od tod ste postali tako predrzni, da Vam niti najsvetejša naša svetinja ni več sveta dovolj, da bi je ne umazali s svojim blatom. Zato se sedaj čudite, ako naenkrat vidite to miroljubno duhovščino združeno v obrambeno organizacijo.

Zato, ne S. L. S. je ustanovila Zvezo slovenskih duhovnikov, ne S. L. S. je, ki bo združila slovenske katolike v Ameriki, ampak potreba in sila je, ki nas mora prisiliti, da se združimo in "otmemo svoj čoln". Nam ni treba nikake starokranjske stranke, da bi nam kazala pot delovanja. Slovenska duhovščina v Ameriki že sama dobro in jasno ve, kaj je treba in kaj je njena dolžnost.

2) Trdijo, da se hoče zanesti v Ameriko "klerikalizem" in "kranjski prepir", ter nas tako razdeliti v stranke.

Ne vem, ali ste res tako primitivni ali ste pa tako zlobni, da morete kaj takega trditi.

Za Boga! Vzemite vendar v roke vsaj nekaj zadnjih številčk svojega časopisa in jih preberite. Ali ne vidite, kdo importuje kranjski prepir sem v Ameriko! Ali ne vidite tam, kdo je oni, ki že leta in leta, dan na dan, teden za tednom dosledno importuje v Ameriko najostunnejši slovenski liberalizem iz Kranjskega? Naj je zadnji kapelan v kakem zgorju nerodno kihnil, ali niste prinesli takoj celih člankov o njem? Ali ne preplan-kavate iz liberalnih listov člankov proti veri in cerkvi, zlasti onih, ki so proti tej ali oni osebi iz S. L. Stranke, pa naj je

Učenci in učenke šole sv. Vida v Clevelandu, O. ki so o priliki šolske prireditve zastopali "Slovenec".

to duhovskega ali svetnega stanu? Ko se bili liberalci v večini, ali niste hvalili liberalcev in vsak njih korak in sedaj ko so v manjšini, ali jih naprej in naprej ne branite in ne zagovarjate pred našo javnostjo? Ali je kdaj storila S. L. S. kak korak, da bi ga vi odobraval? ali liberalna stranka kak napačen korak, da bi ga vi ožigosali? Leta in leta ste dosledno propagirali liberalizem mej naš narod in ščuvali narod proti S. L. S. Ali niste še vsako liberalno gonjo proti S. L. S. ali proti škofju Jegliču ali proti kateri koli osebi S. L. S. takoj z velikanskim krikom zanesli sem v Ameriko? Ali se spomnite na rdečo škofovo brošuro, katero ste tu celo ponatisnili in z njo odirali slovensko delavstvo? Ali niste zanesli sem Vodiško Johanco, katero ste ponatisnili, o kateri ste zlagali pesmi, o kateri ste pisali povesti, in ž njo sramotili ne kako omejeno in lahkoverno osebo, ampak celi duhovski stan, celo cerkev celo sveto vero? Kaj nam ameriškim Slovencem mari n. pr. odstavljeni župnik Berce, pa ste ga zanesli sem, ga razširjate po Ameriki.

Skratka, prijatelji, kdo, kdo je zanesel mej nas razdor? Kdo je zanesel sem v Ameriko "kranjski prepir"? Kdo je že celo desetletje kazil mir mej nami Ameriški Slovenci? Prosim, povejte! To ste bili vi, oni slovenski časnikarji, ki ste zanašali sem mej nas liberalizem in ščuvali narod proti posameznemu stanu in na umeten način netili mej nami strankarski prepir. In ako toraj danes stojimo razdeljeni mej seboj mej katolike in odpadnike, ako smo razdeljeni v dve stranki, to ste naredili vi, ki ste bili že deset letja kazimirji slovenskega ameriškega miru.

Preberite zadnje letnike raznih listov! Koliko nesramnih in ostudnih napadov na vero, na posamezne verske resnice je tu nakopičenih! Koliko gnoja je tam, kate rega ste nametali ne posamezne Vam ne ljube duhovnike, na celo slovensko duhovščino, na cel duhovski stan! In desetletja smo molčali in trpeli! Povejte nam le en stan, povejte nam le eno osebo, ki bi tako potrpežljivo in tako dobrovoljno

prestala le polovico teh krivic in tega zasramovanja, kakor ga je slovenska duhovščina! Povejte nam, ali bi vi sami mirno v taknili vse to v žep, ali vsaj le majhen del tega, kar smo mi duhovniki? Ali je to dokaz, da kazimo mir? Ali nam morete po vsem tem predbacivati, da hočemo mi zanesti sem prepir, razdvojiti narod? Da, ako kdo prebira stare letnike slovenskih časopisov, čuditi se mora, kako je mogoče, da je slovenska duhovščina, da so slovenski katoliki toliko časa tako mirne potrpežli vse krivice in vse žalitve njih najdražjih svetinj. Umreti smo pripravljani za sveto vero in svojo cerkev na eni strani, na drugi strani pa smo pustili mirno in nemoteno sramotiti to svjo vero in cerkev. Slovenska duhovščina je to storila za to, ker je mislila in po pravici pričakovala, da boste vendar počasi sami spoznali svojo zmoto, zgubili svojo liberalno greenhornsko surovost, ter postali vsaj toliko ameriški gentlemeni in toliko svobodoljubni, da boste pustili vsakemu svoje prepričanje in pa da ne boste žalih posameznih stanov. Seveda vi ste to potrpežljivost zlorabili v to, da ste nas še bolj blatili in še bolj delali proti svetinjam, tako dragim vsakemu katoličanu.

Gospodje, prosim, ali kaže to, da smo kazimirji našega miru? da sejemo mej narod prepir, da hočemo razdor v narodu?

Zatoraj je ostudno zavijanje in potvarjanje resnice, ako se hoče delovanje Zveze in nameravana organizacija slovenskih katolikov v Ameriki naslikati kot delo S. L. S. iz Kranjskega ali kot nekaj poskus zasejati razdor mej nas ameriške Slovence!

Kar slovenska duhovščina hoče je samo to, kar čuti, kakor ona tako vsi trezno misleči lajiki širne Amerike, da je namreč, že prav skrajni čas, da nastopimo vsi, kakor en mož in zabranimo vsako nadaljno importovanje slovenskega smrdljivega in propalega liberalizma sem v Ameriko in z njim vsak razdor mej nas. Cela Kranjska je pometla liberalizem tako čisto, da je ostalo le par smeti še v nekaterih mestih. Tudi sem, ga ne maramo! Kar ni

dobro za Kranjsko, ni dobro tudi za nas. Kar slovenski kmet in delavec doma ne mara, tega tudi mi tukaj nočemo!

Trdijo da hoče Zveza zanesti sem **kranjski klerikalizem!** Ali ste pomislili, kaj ste zapisali s tem stavkom? Kako naj zanesemo sem kranjski klerikalizem, ko pa nimamo nič veljave v Ameriški politiki? S. L. S. je vendar popolnoma politična stranjka. Kako naj jo zanesemo sem? Ali naj si tu poleg demokratske in republikanske stranke ustanovimo še tretje "kranjske klerikalno stranjo"? Da, edino to bi bil kranjski klerikalizem, oziroma to, kar mi pod "klerikalizem" razumevamo. Kako je to neumno, je jasno. Vidite kako hočete metati pesek v oči slovenski javnosti. Nočemo klerikalizma sem v Ameriko, pravite in trdite; v resnici pa mislite ne na klerikalizem kot politično stranko, temveč mislite s tem versko prepričanje in versko odločnost. Kar vi "klerikalizem" imenujete, ni nič drugega, kakor to, ako se kdo možko postavi za svojo versko prepričanje, ter ga brani, ko ga Vi napadate. Ta klerikalizem, versko narodno zavest, da tega pa bomo, tega pa moramo zanesti mej narod. To pa ni kranjski "klerikalizem", temveč to je pravi in praveati ameriški "klerikalizem", ki je pogнал v najlepšem svojem cvetju ravno tu na svobodnih ameriških tleh. Milijone mož že šteje in sicer iz vseh stanov in vseh delih Unije in bujno cvete in mora tudi mej nami ameriškim Slovinci zavevati. Stoletja je krvavel naš narod za svojo vero. In tudi tu v Ameriki si je ne bo pustil kar tako meninčebinič teptati od vsake propalnice. Ako ste liberalci, bodite! Mi vam nič ne branimo. Mi smo svobodoljubni. Ako hoče kdo biti rdeč, kakor kri, le naj bo! Ako pa kdo hoče biti črn, ima pa tudi prav isto pravico, kakršno imate vi. Ali ne?

3) se neni podtika posebna, izvanredna čast, češ, da sem "agent škofa Jegliča" in pa "diktator slovenske ameriške duhovščine".

Dasi bi bil jako ponosen ne eno ali drugo teh časti, ko bi bile le malo resnica, moram javno poboti, da je to laž.

Vso svojo korespondenco sem prebrskal, ako sem morda prezrl kako pismo, v katerem bi bil dekret, s katerim me je ljubljanski vladika imenoval svojim "agentom" za Ameriko, pa zastonj. Nisem ga našel. Morda so ga mi ti možje prestregli in ukradli, ker s toliko odločnostjo to trdijo! Mogoče je vse. Treba bo preiskati zadevo. Biti zastopnik takega knezoškofa, zlasti tako odličnega, kakor je knezoškof Jeglič, bi bila za ne, kot meniha, velika čast.

Da pa ameriška duhovščina ne sprejema od mene nikakih ukazov, to ve vsak duhovnik po celem Ameriki. Kar vprašajte jih. Ameriški gg. duhovniki so si sami ustanovili svojo Zvezo. Oni poznajo naše žalostne razmere sami predobro, oni se že sami toliko navdušeni za svojo vero in cerkev, že toliko ljubijo svoj zvišen stan, svoj narod, da sami vedo, kaj treba, kako treba in kolikor treba. Zato jim ni treba kakera Zakrajšeka, da bi jim dajal nasvete, še manj pa kake ukaze. Pri Zvezi se jim tudi ne gre za kako diktatorstvo, temveč za narodno delo, za obrambo ljudstva. Duhovnik sprejema ukaze le od svojega škofa.

Ako hočete pa vedeti resnico, kdo je ustanovil Zvezo in kdo bo ustanovil združenje slovenskih katolikov, vam pa lahko mirno povem čisto resnico, da ste bili to edino vi, ki importujete liberalizem in socializem mej naš narod, edino Vi, ameriški socialisti, ker ste s svojim podlim početjem prisilili slov. duhovščino, da se je združila k odporu in zaščiti: do tu in ne več naprej! In ako se bojo združili tudi vsi trezno misleči lajiki cele Amerike, je zopet le vaša zasluga, ker ste jih vi primorali, da se bojo zvrstili v organizacije v obrambo svojih najdražjih in najsvetejših svetinj.

Pustili bi bili pri miru vero, cerkev in duhovščino. Brigali bi se bili le za svoj business ter za gmotni napredek naroda, ako ste res narodni, pa bi ne bilo treba nobenih Zvez duhovnikov, nobenega združenja lajikov, sveti mir in pokoj in edinnost bi kraljevala mej nami. Svoj najdražji zaklad, sv. vero, svojo duhovsko

čas, pa vendar smemo braniti tako moške lajiki, tako duhovščina. Ali ne? Še črviček v prahu se sme zvijati, ako kdo stopi nanj.

Zato pa sedaj v resnici želim, da bi še bolj divjali proti veri in cerkvi in duhov-

ščini! Sila zmiraj rodi odpor. In kolikor hujša je sila, toliko močnejši je odpor. Zato le hitite pisati. Rabite veliko silo, da boste s tim vzbudili tim močnejši odpor.

Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M.

Iz Slovenskih naselbin.

Cleveland, O. — Župnija sv. Vida. — Post je minil a upamo, da dobri nasledki tega svetega časa ne bodo tako hitro izginili. Katoliški Slovenci so se skozi ves post pridno vdeleževali dvakrat na teden in v nedeljo sv. križevega pota in govorov. Dal ljubi Zveličar in Njegova sv. Mati, da bi to premišljevanje, beseda božja in pa sv. zakramenti, ki smo jih sprejeli, obrodili stoteri sad med našim narodom. — Tudi velikonoč smo praznovali zelo lepo in dostojno. Ljudstva je bilo toliko pri štirih sv. mašah, posebno še pri "vstajenju", da jih je moralo veliko ostati zunaj cerkve. Ob pol enajstih, velike maše, so se udeležila možka katoliška društva. Le žal, da nismo videli to pot ponosne in lične uniforme društva. Ž. M. B. in to radi pomote. Društvo sv. Alojzija je preskrbelo stražo pri božjem grobu, za kar jim gre hvala. Napram slabim časom, je bil božji grob obut s cveticami, ki so jih darovali dobri farani. Gospa Stojin je podarila tudi več lepih altarnih prtov, lastnoročno izdelanih, tako tudi gospa Hrovat krasno izdelan prt. dočim je gospa Mali naredila "capes" pri belih ministrantovskih oblekah. Bog naj plati stotero njim in vsem drugim, ki so kaj storili za lepšavo cerkve in oltarjev. — Naše društvo mašnih strežajev dobro napreduje in šteje že več ko 60 članov. Pred kratkem so si nabavili zopet 24 novih oblek, za katero so že dve tretini plačali. Kakor hitro mogoče, pa priredijo predstavo z namenom, da si z dohodki nabavijo nekaj nujno potrebnih stvari. — Dekliško društvo je na ve-

likonočno nedeljo priredili zelo krasno igro "Sv. Neža". Vse igralke so izvršile svoje vloge pohvalno in v splošno zadovoljnost vseh navzočih. To je že druga prireditev tega društva v teku pol leta v prid nove šole. To je eno izmed najdelavnějšíh društev v Clevelandu in sicer delavno v pravo svrhu. Slovenci, ali vidite kje je zavednost in naprednost!? Čast temu društvu! — Tudi žensko altarno društvo dobro napreduje in se množi z vsakim tednom. — Kar je storjeno za čast božjo, je Bogu posojeno in On še ni nikdar nobene reči ostal dolžan. Ženskemu oltarnemu društvu obilo uspeha!

Cleveland, O.

Cenjeni gospod urednik!

Marsikateri izmed Vaših čitateljev je pretečeni mesec nedvomno opazil par dopisov v "Amerikanskem Slovenceu", v katerih so dopisniki obsojali tukajšnji slovenski list "Cl. Ameriko". Res, skrajšen čas je že bil, da se je kedo oglasil in protestiral. Rojaki zunaj Clevelanda morajo imeti pač čudne pojme o clevelandskih Slovencih, če nas sodijo na podlagi tega umazanega lista. "Cl. Amerika" vedno piše, kakor da bi imela za seboj celo tukajšnje slovensko naselbino, kakor da bi ljudje tu dali slovo svojim lastnim možganom in naročili "Ameriki", da zanje misli.

In kakšne so te misli, kakšna so ta načela? Jih je pač težko opisati. Kdor je zasledoval ta list od začetka njegovega postanka, ve, da je bil ta list ustanovljen na katoliški podlagi. Toda od kar je prvotna družba list prodala sedanjima lastni-

koma, je vse spremenjeno. Imenoma hoče list ostati še prijazen katoličanom ali vsaj nepristranski, toda to vse samo zaradi "businessa". Lastnika "Cl. Amerike" dobro veta, da je glavna zaslonba lista med poštenimi ljudmi tu v Clevelandu, zato poskušata kolikor mogoče pokrivati svoja protikatoliška načela.

Načela? Skoraj težko mi je nazivati politiko tega lista z imenom načela. Glavna njegova ideja je nekoliko omiljen ljubljanski liberalizem, pomešan z socializmom. Cel slog sestoji iz fraz, pobranih iz S. N. Poskuša posnemati moderne ameriške časopise, toda v svojem ozkem obzorju ne more zapopasti duha nepristranskega ameriškega časopisa. "Amerika" hoče biti nepristranska vsled "business"-a, toda skozi in skozi se kaže na vsaki strani, skoro bi rekel v vsakem odstavku njeno sovraštvo do katoliške vere. Vsak škandal, izmišljen ali resničen, pobere in ga kaže ljudem, češ taki-le so, vsi katoliški duhovni so jednaki taka-le je katoliška cerkev!

Iz posameznega slučaja sklepa na vse duhovstvo, na celo cerkev. Stvari, ki bi jih trezno misleč nepristranski časopis mogoče samo enkrat omenil, "Amerika" žveči in žveči, spreminja in povečuje, da bi noben čitatelj ne zamudil se zgražati nad duhovščino in cerkvijo.

Kadar se priredi v naši naselini kaka za katoličane važna in vesela novica, jo "Amerika" popolnoma zamolči ali pa samo mimogrede in porogljivo omeni. Naj vzamem samo jeden slučaj. Pred par tedni so otroci tukajšnje šole sv. Vida priredili krasno predstavo. Šolske sestre so se tedne in mesece trudile, da so otroke izvežbale in predstava je bila po mnenju vseh, ki so jo videli, v vsakem oziru dovršena, nekaj nenavadnega za našo naselbino. Tukajšnji angleški dnevnik "Leader" je poslal svojega reporterja k predstavi. Ta je napisal veliko kolono o igri, ni mogel prehvaliti nadarjenih in dobroizučjenih otrok. — In "Cl. Amerika"? — Omenila je predstavo v par vrsticah. Nobene pohvale, nobene vspodbude za otroke, nič! Kratko časa potem je pa neko

tukajšnje socialistično društvo priredilo maškerado. "Amerika" je pisala cela po glavja o tem važnem dogodku, kar ni mogla dobiti dovolj prikupljivih izrazov, da bi zadostno pohvalila različne maske. In vendar pravijo oni, ki so bili slučajno prisotni v dvorani, da je bila meškerada škandal za društvo, škandal za celo naselbino, žaljiva ne samo za katoličane, temveč za vsakega poštenega dostojnega človeka. Taka je "nepristranost" "Cl. Amerike!"

Tak časopis v marsikaterem oziru naredi več škode kakor pa recimo "Glas Svobode", "Proletarec" itd. Če pošten človek vzame v roke n. pr. "Glas Svobode", že naprej ve, da v listu ne more pričakovati resnice, poštenosti in dostojnosti, zato je pa tudi njegov sklep naprej narejen, da ne bo verjel nobene vrstice, kar bi čital. "Amerika" na drugi strani pa piše navidezno nepristransko in včasih celo prav laskavo omeni kakega duhovna če se je ta slučajno toliko spozabil in stopil v tiskarno in plačal naročnino za par let. Človek, ki ne pozna satansko pokrite politike "Cl. Amerike", ne ve, da je pod krinko nepristranosti skrit strup.

Pisatelj teh vrstic nima nobene osebne mržnje proti lastnikoma "Cl. Amerike" Pirea komaj poznam, njegov partner mi je pa še po imenu neznan. Če bi Pire kot urednik javno naznanil, da je njegov list načeloma protikatoliški, bi imel več spoštovanja do njega kakor pa sedaj, ko ravna kot "pobeljen grob", kot hinavec, ki si ne upa priti odločno na dan s svojimi idejami. Vsak človek ima spoštovanje do nasprotnika, če ima ta le "korajžjo".

Naj omenim še baharijo "Cl. Amerike", ko je pred kratkem na opravičeno kritiko v "Am. Slovencu" odgovorila, koliko naročnikov dobiva vsaki dan, češ, da je to jasn dokaz, da njen urednik pozna ljudsko žilo, da piše ljudstvu po volji. To ni veselej res, g. Pire! Jaz bi bil pri volji staviti groš proti vašemu beliču, da vi zgubite več kot polovico naročnikov v jednom letu, če se bi tu v Clevelandu ustanovil pošten katoliški list. Pravi pristni socialisti že itak niso posebno navdu-

šeni za vas, ker jim niste dovolj rudeč, oziroma ker ste preveč zajčje narave; poštteni ljudje vas pa zopet ne morejo ljubiti iz zgoraj navedenih razlogov.

Jedini vzrok, da čitajo vaš list je, ker družega nimajo, ki bi jim prinašal tukajšnje mestne novice.

Pozdrav! Naročnik.

—o—

Grafenauer "Zbirka slovenskih povesti" Izšel je rovnokar drugi zvezek te zbirke, katera ima namen med našim ljudstvom gojiti in buditi veselje do dobrega berila in katera prinaša samo spise slovenskih pripovednikov. Drugi zvezek obsega nekaj Erjavčevih povesti in sicer: "Hudo brezdnno ali Gozdarjev rejencec", "Ni vse zlato, kar se sveti", "Izgubljen mož", "Ena noč na Kumu", "Mravlja". Erjavce je eden naših najpriljubljenejših pripovednikov, ki je znan po zanimivosti svojih povesti ter po ljubkosti in mičnosti, s katero zna slikati naravo in njeno življenje. Ker slovensko občinstvo tega pisatelja, čigar spisi so malo komu dostopni, po večini še vse premalo pozna, bo ta zvezek splošno prav dobro došel, tudi našim dijaškim in društvenim knjižnicam.

"Zbirka slovenskih povesti" izhaja v založbi "Katoliške Bukvarne v Ljub-

ljani" in se odlikuje tudi po nizki ceni. Nudila pa bo lepo izbiro prvovrstnih spisov naših pisateljev, ki so poskriti v raznih listih, ali pa so priobčeni samo v dragih zbranih spisih, radi česar posamezniku navadno sploh niso dostopni. Naša zbirka bo pa zbrala v posameznih zvezkih vse, kar je lepega, ter podala v lepi obliki in kar najnižji ceni našemu ljudstvu.

Cena z poštnino vred 30c. Naroča se pri upravnštvu.

Ave Maria.

—o—

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Zaradi pomanjkanja prostora, smo morali odložiti za prihodnjo številko več dopisov.

SEIZ BROS.

Priporoča vsem slovenskim duhovnikom svojo veliko izbiro nabožnih knjig v vseh jezikih, vseh cerkvenih potrebščin kipov, podob, svetinjc itd.

In vsem slovenskim društvom pri nakupu zastav in društvenih znakov.

7 BARCLAY ST., NEW YORK

Telefon, 5985 Barclay.

Naši cenj. čitatelji in čitateljice!

NAROČAJTE IN PRIPOROČAJTE

vsem svojim znancem dober kat. list

AMERIKANSKI SLOVENEK

(naslov) Joliet, Illinois.

To je prvi slovenski list v Ameriki, ustanovljen leta 1891. Izhaja vsak torek in petek. Naročnina \$2 na leto; za pol leta \$1; za Evropo in inozemstvo \$3. Prinaša vsepolno novico iz vseh krajev in mnogo podučnega in zabavnega berila. Dolžnost vsakega hišnega gospodarja je, da si naroči "Amer. Slovence". V tem listu ni strupa. Čim prej ga naročite tem bolje za Vas in Vašo družino, ki bi morala imeti dober slov. in kat. list vedno pri roki, da se ne spridi z zlobnimi časopisi, ki preže in vlečejo mnoge mlačne rojake v prepad brezverstva, in konečno v pekel že na tem svetu. Naročajte dober list "Amerikanski Slovenec."